

ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้ปิโตรเลียม กรณีอัตราภาษี ค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน¹

พรทิพย์ ชัมสมบุญ²

จากการที่ได้มีการศึกษาประวัติ ความเป็นมา ความหมาย หลักการและทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการปิโตรเลียมนั้น ทำให้ทราบว่าทรัพยากรปิโตรเลียมถือเป็นทรัพยากรที่มีส่วนสำคัญในด้านการใช้พลังงานต่าง ๆ อย่างมากในชีวิตประจำวันของทุกคน เช่น ในด้านการเดินทาง คมนาคม เครื่องจักร หรือการประกอบอาหารที่ต้องใช้กันอยู่ทุก ๆ วัน โดยทรัพยากรดังกล่าวถือเป็นทรัพยากรที่ใช้แล้วก็หมดสิ้นไปตามการใช้งาน ไม่สามารถมีอะไรมาทดแทนได้ นอกจากจะทำการสำรวจขุดเจาะและผลิตขึ้นมาใหม่ ดังนั้น การประกอบกิจการปิโตรเลียมสำรวจ ขุดเจาะ และผลิตปิโตรเลียมขึ้น จึงถือว่ามีค่ามากในระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่การประกอบกิจการดังกล่าวก็ต้องใช้ต้นทุนในการลงทุนที่สูง และมีความเสี่ยงสูงกว่าการประกอบกิจการทั่ว ๆ ไปเป็นอย่างมาก รัฐจึงมีการเปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนเข้ามาขอรับสัมปทานในการเข้ามาสำรวจและขุดเจาะปิโตรเลียม เพื่อนำไปผลิตเป็นปิโตรเลียมสำเร็จรูปเพื่อนำออกขายต่อไป โดยรัฐจะเป็นผู้ควบคุมดูแลในการปฏิบัติตามกฎหมาย และมีการจัดเก็บผลประโยชน์จากการให้สิทธิในระบบสัมปทานจากการสำรวจหาปิโตรเลียมขึ้น ๆ ตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 และพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 คือ การจัดเก็บภาษีเงินได้จากการประกอบกิจการปิโตรเลียม การจัดเก็บค่าภาคหลวงหรือค่าธรรมเนียมอื่น ๆ เป็นต้น โดยกฎหมายทั้ง 2 ฉบับดังกล่าวมีผลใช้บังคับพร้อมกันในปี พ.ศ. 2514 ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาหลายครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของพลังงานปิโตรเลียมที่เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การแก้ไขก็ยังมีความปัญหาในการบังคับจัดเก็บภาษีเงินได้จากการประกอบกิจการปิโตรเลียมอยู่หลายประการ ทำให้รัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้เท่าที่ควร จึงทำให้การจัดเก็บไม่สอดคล้องกับหลักภาษีอากรที่ดี ในเรื่องของหลักการอำนาจรายได้ให้กับรัฐ

ซึ่งจากการที่ได้มีการศึกษาข้อกฎหมายที่ใช้บังคับในการจัดเก็บภาษีเงินได้ของปิโตรเลียมขึ้น จึงทำให้ทราบว่ากฎหมายที่ใช้บังคับในการจัดเก็บภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 และกฎหมายอื่น ๆ ที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีความล้าสมัยไม่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน และมีความไม่ชัดเจน ไม่เหมาะสมในบางประการ ดังนี้

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาการจัดเก็บภาษีเงินได้ปิโตรเลียม กรณีอัตราภาษี ค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. รติชัย รถทอง และกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ปาริศว เลิศธรรมเทวี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีดา โชติมานนท์

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประการแรก คือ ปัญหาเรื่องอัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 มีการกำหนดในเรื่องของอัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บอยู่ที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 และไม่เกินร้อยละ 60 ของกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการปิโตรเลียม ซึ่งพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บให้อยู่ที่อัตราร้อยละ 50 ของกำไรสุทธิที่ได้จากกิจการปิโตรเลียม ซึ่งอัตราดังกล่าวเป็นอัตราที่มีการใช้บังคับจัดเก็บมานานมากแล้ว ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2514 จนถึงปัจจุบันยังไม่มีมีการปรับเปลี่ยนใด ๆ แต่ในทางกลับกันสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ ในปัจจุบันกลับมีการปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ตามกาลเวลา เช่น ในเรื่องของราคาน้ำมันที่มีการปรับตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ หรือจะเป็นในด้านของสิ่งแวดล้อมที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดในเรื่องของมลพิษทางอากาศที่ได้จากการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเลียม การเผาไหม้เชื้อเพลิงปิโตรเลียมต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจการต่าง ๆ หรือในการอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ต่อไป จนก่อให้เกิดเป็นสาเหตุปัจจัยหนึ่งของฝุ่นละออง PM 2.5 ที่ถือว่า มีผลกระทบอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งที่ผ่านมาในอดีต ในปี พ.ศ. 2514 ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมลพิษทางอากาศอาจจะยังไม่มี หรือยังไม่ค่อยเกิดขึ้นสักเท่าไร แต่ในปัจจุบันมลพิษทางอากาศมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ดังนั้น กฎหมายที่ใช้บังคับในการกำกับดูแล หรือใช้ในการจัดเก็บภาษีในด้านต่าง ๆ ก็ควรมีการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันด้วย

ซึ่งในเรื่องของอัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้ปิโตรเลียม นั้น ตั้งแต่ในอดีตจนถึงในปัจจุบันมีการจัดเก็บภาษีอยู่ที่ร้อยละ 50 มาโดยตลอด ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอัตราเลย แม้สถานการณ์ในปัจจุบันจะเปลี่ยนแปลงไปมากแค่ไหนก็ตาม จึงถือว่าอัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บนั้น มีความล้าสมัยมากแล้ว ควรที่จะมีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีให้เป็นไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องกับราคาปิโตรเลียมที่มีการปรับตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ และเพื่อเป็นการช่วยบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการผลิตปิโตรเลียม ดังนั้น กรณีในเรื่องของอัตราภาษีที่ใช้ในการบังคับจัดเก็บ สมควรต้องมีการแก้ไขอัตราดังกล่าวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน เพื่อนำภาษีที่จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นนี้ นำไปใช้ในการบริหารประเทศ และนำไปช่วยบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการปิโตรเลียมดังกล่าวด้วย

ประการที่สอง คือ ปัญหาการจัดเก็บภาษี กรณีการหักค่าใช้จ่าย ในส่วนของค่ารับรอง ซึ่งในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม นั้น คือ การนำเอายอดเงินได้หรือรายได้ที่ได้รับจากการประกอบกิจการปิโตรเลียมทั้งหมดที่กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา 22 มาหักออกด้วยรายจ่ายตามที่กฎหมายกำหนดให้นำมาหักได้ ตามมาตรา 23 และมาตรา 24 และตามด้วยการหักค่าลดหย่อนตามที่มาตรา 28 กำหนดไว้ คือ ยอดรายได้ - รายจ่ายที่กฎหมายกำหนดให้หักได้ - ค่าลดหย่อน = กำไรสุทธิที่ต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม โดยในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่กฎหมายให้นำมาหักได้ ตามมาตรา 24 (3) ในกรณีของค่ารับรอง มาตรา 26 (9) กำหนดไว้ว่า “ค่ารับรอง ให้หักเป็นรายจ่ายได้ตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง” หมายความว่า การคำนวณรายจ่ายของบริษัท ในส่วนของค่ารับรองนั้น ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงที่หมายถึงตามมาตรา 29 (9) ก็คือ กฎกระทรวง

ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ที่มีการกำหนดถึงหลักเกณฑ์ในการนำค่ารับรองต่าง ๆ มาหักได้ โดยในข้อ 3 ของกฎกระทรวงดังกล่าว กำหนดว่าจำนวนเงินค่ารับรองที่จะนำมาหักเป็นรายจ่ายได้ให้จำกัดอยู่เฉพาะแต่ในส่วนที่ไม่เป็นรายจ่ายอันฟุ่มเฟือยตามฐานะของบุคคลซึ่งได้รับการรับรอง... ซึ่งตามกฎกระทรวงดังกล่าวกำหนดในเรื่องของการหักค่าใช้จ่ายในส่วนของค่ารับรองที่เป็นเงินเดือนโดย ๆ ทั่วไปว่า ค่ารับรองนั้นต้องมีลักษณะอย่างไรที่สามารถนำมาหักได้และกำหนดเพียงว่าให้หักได้เฉพาะในส่วนที่ไม่เป็นรายจ่ายอันฟุ่มเฟือยตามฐานะของบุคคลซึ่งตามกฎกระทรวงดังกล่าวไม่ได้มีการจำกัดจำนวนค่ารับรองที่สามารถหักได้ว่าสูงสุดหักได้เท่าไร จึงต่างกับกรณีของภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามประมวลรัษฎากร ที่มีการกำหนดให้นำค่ารับรองมาหักได้ไม่เกินเท่าไร ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 143 (พ.ศ. 2522)..... ข้อ 4 ที่กำหนดว่า จำนวนเงินค่ารับรองและค่าบริการให้นำมาหักเป็นรายจ่ายได้เท่ากับจำนวนที่ต้องจ่าย แต่รวมกันต้องไม่เกินร้อยละ 0.3 ของจำนวนเงินยอดขายได้... ทั้งนี้ รายจ่ายที่จะนำมาหักได้จะต้องมีจำนวนสูงสุดไม่เกิน 10 ล้านบาท ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการหักค่าใช้จ่าย ในกรณีของค่ารับรองตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม นั้น ยังมีความไม่ชัดเจนว่าเงินค่ารับรองจำนวนดังกล่าวหักได้สูงสุด เป็นจำนวนเงินเท่าใด จึงต่างกับภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรที่กำหนดไว้ชัดเจนว่าให้หักได้ไม่เกินเท่าไร กรณีนี้ในการหักค่าใช้จ่ายในส่วนของค่ารับรองเพื่อนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียม นั้น เมื่อไม่มีการกำหนดจำกัดในเรื่องของจำนวนเงินสูงสุดที่สามารถนำมาหักได้ จึงอาจทำให้ค่ารับรองในส่วนนี้หักได้ไม่จำกัดจำนวน ซึ่งในกรณีแบบนี้ถือเป็นช่องว่างของกฎหมายอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เสียภาษีสามารถหักเท่าไรก็ได้ ไม่ได้มีจำกัดจำนวนไว้ กรณีนี้จึงเป็นปัญหาของการจัดเก็บภาษีเงินได้อย่างหนึ่ง เพราะถ้าไม่จำกัดจำนวนไว้ ก็สามารถหักรายจ่ายได้มากขึ้น ทำให้กำไรสุทธิน้อย เมื่อกำไรน้อย ภาษีที่ต้องเสียก็จะน้อยตามไปด้วย ดังนั้น จึงควรต้องมีการปรับแก้กฎหมายกำหนดจำนวนเงินให้แน่นอน เพื่อลดช่องว่างของกฎหมายที่เกิดขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อรัฐในการจัดเก็บมากขึ้น

ประการที่สาม คือปัญหาการจัดเก็บภาษีกรณีการหักค่าใช้จ่ายในส่วนของค่าภาคหลวง ซึ่งค่าภาคหลวงนั้น ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 หมายความว่า เป็นค่าสิทธิซึ่งกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานในการให้เข้าทำการค้นหาประโยชน์จากทรัพยากรของชาติ ทำการชำระค่าสิทธิในการที่ตนได้รับประโยชน์จากการค้นหาทรัพยากรนั้นให้กับรัฐโดยค่าภาคหลวงนั้น เมื่อบริษัทผู้ที่ได้รับสัมปทานมีการชำระให้กับรัฐแล้ว ก็ต้องมีการจัดสรรค่าภาคหลวงปิโตรเลียมนี้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย เมื่อมีการชำระค่าภาคหลวงให้กับรัฐแล้ว กฎหมายกำหนดให้ถือว่ารายจ่ายที่จ่ายหรือชำระเป็นค่าภาคหลวงแก่รัฐไปนั้น เป็นค่าใช้จ่ายที่นำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม มาตรา 24 (7) เพื่อกำหนดกำไรสุทธิเสียภาษีเงินได้ปิโตรเลียมต่อไป แต่ค่าภาคหลวงดังกล่าวตามความหมายถือเป็นค่าสิทธิที่ต้องจ่ายให้กับรัฐเพื่อเป็นค่าตอบแทนในการเข้ามาสำรวจ ขุดเจาะปิโตรเลียม ซึ่งเป็นทรัพยากรของชาติ ดังนั้น ค่าภาคหลวง จึงถือเป็นรายได้ของรัฐ หรือผลประโยชน์ที่รัฐได้รับจากการประกอบกิจการปิโตรเลียม ที่เอกชนต้องจ่ายเป็นค่าผลประโยชน์

ให้กับรัฐ เนื่องจากการให้สัมปทานในการสำรวจปิโตรเลียมในประเทศไทย ซึ่งก็ถือเป็นรายได้ที่รัฐควรจะ ได้รับ แต่ตามกฎหมายกลับมีการกำหนดให้นำค่าภาคหลวงที่บริษัทเอกชนผู้ที่ได้รับสัมปทานจ่ายให้กับ รัฐบาลนั้นมาหักเป็นค่าใช้จ่าย ซึ่งการจ่ายค่าภาคหลวงดังกล่าวนี้ ก็เปรียบเสมือนกับการจ่ายค่าภาษีให้แก่ รัฐบาล แต่ในกรณีของค่าภาษี กฎหมายกลับไม่ให้นำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ ส่วน ค่าภาคหลวงที่จ่ายให้กับรัฐ กฎหมายกลับให้นำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ กรณีนี้กฎหมายดังกล่าวจึงยังมีความ คลุมเครือ ดังนั้น การกำหนดให้นำค่าภาคหลวงมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้นั้น จึงไม่สมควร เพราะถือว่า ค่าภาคหลวงเป็นผลประโยชน์ที่รัฐควรจะได้รับการประกอบกิจการปิโตรเลียม ไม่ได้ถือเป็นรายจ่ายของ บริษัทที่มีการจ่ายไปเพื่อเป็นการดำเนินการ แต่จ่ายไปเพื่อเป็นค่าสิทธิในการที่ตนเข้ามาหาประโยชน์จาก ทรัพยากรในประเทศ ดังนั้น ในกรณีของค่าภาคหลวงจึงไม่ควรนำมากำหนดถือเป็นรายจ่ายของบริษัทที่ นำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้ เพราะเมื่อนำมาหักได้ กำไรสุทธิก็จะลดลง รัฐก็จะเสีย ประโยชน์จากการจัดเก็บภาษีมากขึ้น

ประการที่สี่ คือ ปัญหาการจัดเก็บภาษี ในกรณีการหักค่าลดหย่อน ในกรณีของค่าลดหย่อน ซึ่ง กฎหมายกำหนดให้นำมาหักได้เป็นกรณีพิเศษนั้น มี 2 กรณี คือ 1. ให้นำผลขาดทุนสุทธิของบริษัทมาหัก ลดหย่อนได้ และ 2. ให้นำเงินบริจาคมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ ซึ่งในกรณีที่มีปัญหาต้องแก้ไขนั้นก็อยู่ใน ส่วนของเงินบริจาค ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 มาตรา 28 (2) ที่มีการกำหนดว่า เงินบริจาคที่นำมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้นั้น ต้องเป็นการบริจาคให้กับสถานพยาบาลหรือสถานศึกษา หรือ องค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซึ่งองค์กรต่าง ๆ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดก็ เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังเคยมีประกาศกำหนดตามความในมาตรา 47 (7) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร ก็ คือเป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือองค์กรต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณกุศลโดยทั่ว ๆ ไป แต่ในการประกอบ กิจการปิโตรเลียมนี้ ถือเป็นการประกอบกิจการที่ต้องมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ต่อชุมชนใน สภาพแวดล้อมใกล้เคียงในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศที่ส่งผลกระทบต่อ สุขภาพของประชาชน ดังนั้น การที่รัฐจะออกกฎหมายเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อน เพื่อจะเป็นการช่วย บรรเทาภาระภาษีของผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีหรือผู้ประกอบการปิโตรเลียมนี้ โดยการให้เงินที่ได้มีการ บริจาคให้กับองค์กรต่าง ๆ นั้น มาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ ก็ควรจะเป็นการหักลดหย่อน ในกรณีการบริจาค ให้กับองค์กรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม หรือองค์กรที่เกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อม การรักษาสุขภาพของ ประชาชน หรือเป็นองค์กรที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้การบริจคนั้นเป็นประโยชน์ต่อรัฐ และเพื่อให้เงินบริจคนั้นสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อมที่รัฐเสียไปจากการประกอบกิจการ ปิโตรเลียมได้โดยการบริจคนั้นก็ต้องมีความสมควรแก่เหตุ จึงจะสามารถนำมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้

จากการที่ได้มีการศึกษาประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการประกอบกิจการ ปิโตรเลียม ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 รวมทั้งข้อกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 4 ประการตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องอัตราภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี ผู้ศึกษาเห็นว่า เพื่อให้อัตราภาษีดังกล่าวมีความทันสมัย เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากที่สุด จึงเห็นควรให้มีการเพิ่มอัตราภาษีจากร้อยละ 50 เพิ่มเป็นร้อยละ 55 โดยให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 มาตรา 3 ใหม่ ว่า “ให้บริษัทซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ ตามมาตรา 20 ต้องเสียภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 55 ของกำไรสุทธิที่ได้จากกิจการปิโตรเลียม” โดยให้ยกเลิกความในมาตรา 3 เดิมของพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514

2. ปัญหาการจัดเก็บภาษี กรณีการหักค่าใช้จ่าย ในส่วนของการรับรอง ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ข้อ 3 ในส่วนของจำนวนเงินสูงสุดของการหักค่าใช้จ่ายว่าควรหักได้เท่าไร โดยในส่วนนี้ ข้าพเจ้าเห็นควรขอเสนอให้มีการกำหนด “ให้หักได้เท่าที่มีการจ่ายจริงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการปิโตรเลียมเท่านั้น โดยให้หักได้สูงสุดไม่เกิน 50 ล้านบาท”

เนื่องจากที่ให้หักได้เป็นจำนวนเงินที่สูง ก็เพราะกิจการปิโตรเลียมถือเป็นกิจการที่ได้ผลตอบแทนสูง ได้ผลกำไรหรือมีรายได้จากการประกอบกิจการเฉลี่ยอยู่ที่ 100 กว่าล้านขึ้นไป และบางบริษัทมีรายได้เป็นพัน ๆ เป็นหมื่น ๆ ล้าน แต่การลงทุนก็มีค่าใช้จ่ายและค่ารับรองต่าง ๆ ที่สูงตามไปด้วย ดังนั้น ตามที่ข้าพเจ้าได้มีการเสนอให้มีการกำหนดจำนวนเงินที่หักได้สูงสุดไม่เกิน 50 ล้านบาท จึงไม่เป็นจำนวนที่สูงเกินไป ส่วนในบางบริษัทอาจมีรายได้ที่น้อย ก็ให้มีการหักได้เท่าที่มีการจ่ายจริงเท่านั้น ส่วนบริษัทไหนที่มีการจ่ายมากก็ให้หักได้สูงสุดไม่เกิน 50 ล้านบาทเอง

3 ปัญหาการจัดเก็บภาษี กรณีการหักค่าใช้จ่าย ในส่วนของการค่าภาคหลวง ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรให้มีการยกเลิกค่าภาคหลวง ออกจากรายการรายจ่ายที่สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายได้ ตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม มาตรา 27 (7) เพราะค่าภาคหลวง ถือเป็นรายได้ของรัฐ หรือผลประโยชน์ที่รัฐได้รับการประกอบกิจการปิโตรเลียม ที่เอกชนต้องจ่ายเป็นค่าผลประโยชน์ให้กับรัฐ เนื่องจากการให้สัมปทานในการสำรวจปิโตรเลียมในประเทศไทย ไม่ได้ถือเป็นรายจ่ายของบริษัทที่มีการจ่ายไปเพื่อเป็นการดำเนินการใด ๆ แต่จ่ายไปเพื่อเป็นค่าสิทธิในการได้รับสัมปทานจากรัฐ ดังนั้น จึงไม่สมควรนำค่าภาคหลวงนั้นมาหักเป็นค่าใช้จ่าย ตามมาตรา 24 (7) จึงเห็นสมควรให้มีการยกเลิก มาตรา 24 (7)

4. ปัญหาการจัดเก็บภาษี ในกรณีการหักค่าลดหย่อน ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรให้มีการยกเลิกประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม เรื่อง กำหนดองค์การ สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล และสถานศึกษา ตามมาตรา 28 (2) (ข) แห่งพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 และมีการประกาศหลักเกณฑ์ใหม่ โดยมีการกำหนดสถานพยาบาลหรือสถานศึกษา หรือองค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ ใหม่ ซึ่งองค์กรหรือมูลนิธินั้น ๆ ต้องมีความเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกับการรักษาสังแวดล้อม สภาพแวดล้อม การรักษาพยาบาลของผู้ที่ได้รับผลกระทบต่าง ๆ จากการประกอบกิจการปิโตรเลียมเท่านั้น เช่น มูลนิธิพลังงานเพื่อสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียว สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มูลนิธิเพื่อพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ จึงจะสามารถนำมาหักลดหย่อนได้ โดยการบริจาดดังกล่าวต้องมี

ความสมเหตุสมผลแก่นานาหรูปของตน เช่น ต้องบริจาค 5 แสนขึ้นไปจึงจะนำมาหักลดหย่อนได้ เป็นต้น ซึ่งการบริจาคที่จะสามารถนำมาหักลดหย่อนได้นั้น หักได้เท่าที่มีการจ่ายจริง ไม่มีจำกัดจำนวนเงินสูงสุด

ซึ่งการกำหนดแบบนี้ ก็เพื่อจะเป็นการช่วยบรรเทาภาระภาษีของผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษี และยังทำให้การบริจาค้นั้นเป็นประโยชน์ต่อรัฐ และเพื่อให้เงินบริจาค้นั้นสามารถนำไปพัฒนาปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อมที่รัฐเสียไปจากการประกอบกิจการปิโตรเลียมได้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน. ถาม - ตอบยอดฮิต จากการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ, 2555.

คู่มือการจัดการมลพิษทางอากาศจากการจราจรในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โครงการเสริมสร้างความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศ. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร, 2558.

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน). สารานุกรมเปิดโลกปิโตรเลียมและพลังงานทดแทน. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท มีเดีย เอกซ์เพอร์ทิส อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย) จำกัด, 2553.

ปราโมทย์ ไชยเวช. ปิโตรเลียมเทคโนโลยี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

รัฐศักดิ์ พิศุทธางกูร. คำบรรยายกฎหมายเกี่ยวกับภาษีเงินได้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557.

ศยามล เจริญรัตน์. ทางเลือกของชุมชนกับปิโตรเลียมอุตสาหกรรมสำรวจและผลิตปิโตรเลียมไทย

ที่ชุมชนควรรู้. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

กฎหมาย

พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514

พระราชกฤษฎีกา การกำหนดอัตราภาษีเงินได้ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514

กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2514) ออกตามความในพระราชบัญญัติภาษีเงินได้

ปิโตรเลียม พ.ศ. 2514

กฎกระทรวง ฉบับที่ 143 (พ.ศ. 2522) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยภาษีเงินได้

ประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม

ประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม